

Jörg Kastner

Germanen-saga III

De val van Varus

Karakter Uitgevers B.V.

I

Het moeras

Telkens als het ijzeren zwaard de ijzeren ketting trof, vlogen de vonken door de lucht. Als glimwormpjes dansten ze het duister in, waar hun korte leven uitdoofde.

‘Het ijzer van de Romeinse zwaardklingen lijkt al even zacht te zijn als het ijzer van hun speerpunten,’ verzuchtte Thorag. Hij stopte even en veegde met de gescheurde mouw van zijn tunica het zweet uit zijn ogen.

Het zweet vermengde zich met het regenwater van de stortbui, waartegen ook de dichte, breed uitwaaierende kroon van de machtige eik niet genoeg bescherming bood. Maar het rotsblok dat tegen de oude, verweerde stam aan lag, leende zich uitstekend voor het plan van de twee vluchtelingen. Het diende voor hen als natuurlijk aambeeld bij hun pogingen om de kettingen te verbreken, waarmee hun handen geboeid waren.

‘Het moet lukken,’ zei Thidrik, die voor het rotsblok op zijn hurken zat en zijn handen zo op de gladde steen had gelegd dat de ketting strak gespannen was. ‘Ga door! Ik wil eindelijk weer een vrij man zijn.’

‘Anders ik wel,’ merkte Thorag op, die met zijn beide geboeide handen het zwaard ophief en het voor de zoveelste keer

* Achter in dit boek staat een chronologie van 63 v.Chr.-9 n.Chr.

midden op de ketting liet neerdalen. ‘Maar ik weet niet of dat mogelijk is zolang de Romeinen in ons land zijn.’

De vonken sloegen van het ijzer door de daverende slag, maar de ketting brak niet.

Thidrik tilde zijn hoofd op en keek de Donarzoon, die over hem heen gebogen stond, verrast aan. ‘Dat zijn merkwaardige woorden voor een Romeinenvriend.’

‘Ik was een vriend van de Romeinen, omdat ik het een goed idee vond om het beste van hun wereld met het beste van onze wereld te verbinden. Ik heb bij hen van alles gezien wat de Cherusken heel goed kunnen gebruiken. Maar ook van alles wat ik liever nooit had gezien.’ Thorag dacht aan de arena en aan Eiliko’s zinloze dood. ‘En ik geloof dat het laatste toch de overhand heeft.’

Steeds weer trof het zwaard de steen, en het leek wel alsof die eerder zou splijten dan de ketting. Het geestdodende karwei bood Thorag alle tijd om zijn gedachten de vrije loop te laten, en hij dacht terug aan hun vlucht uit de stad der Ubiërs. Alles was van een leien dakje gegaan, eigenlijk te gemakkelijk.

De twee Cherusken waren een eind stroomafwaarts geroeid, waarbij ze dankzij de stroming flink opschoten. Ze waren de Rijn op een relatief smalle plek overgestoken, zonder dat ze ook maar één enkele boot tegenkwamen. Toen ze eindelijk op de rechteroever stonden, wilde Thidrik de boot weer in het water duwen.

‘Wacht,’ zei Thorag, de boot vasthoudend.

‘Het lijkt me beter om de boot in de rivier terug te duwen,’ verklaarde de boer. ‘We kunnen hem toch niet meer gebruiken. Als we hem hier de oever op trekken, weten de Romeinen

precies op welke plek we de Rijn zijn overgestoken. Ze zijn toch zeker niet zo dom om niet beide oevers nauwkeurig af te zoeken?’

‘Nee, dom zijn ze niet,’ herhaalde de edelman. Hij pakte de riemen uit de boot en slingerde die na elkaar een eind de rivier in.

Thidrik keek met gefronst voorhoofd toe hoe de riemen het water in plonsden. ‘Wat doe jij nou?’

‘Help me om de boot om te draaien!’ gebod Thorag de boer, maar die keek hem alleen maar twijfelend aan. ‘Ik ben het helemaal met je eens, Thidrik, dat het verkeerd zou zijn om de boot de oever op te trekken. Maar als de Romeinen hem ergens op zijn kop aantreffen, denken ze misschien dat die twee domme barbaren in de rivier verdronken zijn.’

De boer knikte instemmend en grijnsde. ‘Een goed idee.’

Met vereende krachten draaiden ze de boot met de romp naar boven en duwden hem terug in de rivier. Het water lekte langs de houten planken naar binnen, zodat de boot dieper kwam te liggen en de stroming hem stroomafwaarts meevoerde.

Thidrik wilde in de struiken langs de oever wegduiken, maar Thorag pakte hem bij zijn arm vast en wees op de diepe afdrakken die de boot en hun voeten op de leemachtige grond hadden achtergelaten. ‘Als we die sporen niet uitwissen, is onze hele afleidingsmanoeuvre tevergeefs geweest.’

Dat zag Thidrik ook in, en hij hielp Thorag om met afgebroken takken de sporen uit te wissen. Thorag had de takken uit het midden van het struikgewas weggehaald, zodat een opsporingsploeg de afgebroken takken niet snel zou opmerken. Hij ging zorgvuldig te werk, want dit was niet alleen

maar een afleidingsmanoeuvre voor Thidrik. De Romeinse patrouilles wisten niets van Thorags afspraak met Varus en Maximus. Hij was voor hen een ontsnapte ter dood veroordeelde, die je gewoon als een lastige mug kon doden als je hem te pakken kreeg, zonder dat dat consequenties had. Toen ze klaar waren met hun werk wierpen ze ook de takken een eind het water in.

Ze dreven in de richting van het bosgebied een eindje verderop. En dat was prima. Niet lang nadat ze zich in het dichte onderhout hadden verborgen, hoorden ze vlakbij een bereden patrouille langskomen. Die reed natuurlijk over de weg waarover Thorag een tijdje geleden met Flaminia naar het *oppidum* was gekomen. Ze trokken zich nog dieper in het bos terug en kwamen verder niet in de buurt van de opsporingspatrouilles, waarvan er nu zonder twijfel verscheidene bezig waren de riveroevers uit te kammen.

In de invallende schemering begon het te regenen. De bewolking was steeds dikker geworden en nu gingen de hemel-sluizen met zoveel geweld open dat Thorag en Thidrik binnen een paar seconden helemaal doorweekt waren.

‘Laten we een schuilplaats zoeken,’ stelde de boer voor.

De edelman schudde zijn hoofd. ‘Waarom? We zijn toch al nat. Bovendien zou dat te gevaarlijk zijn. We zijn nog niet ver genoeg van de stad vandaan.’

‘Daar heb je eigenlijk wel gelijk in,’ gaf Thidrik met tegenzin toe, en ze vervolgden hun tocht tussen hoge bomen en dicht struikgewas, terwijl de bosbodem steeds natter werd en in een modderig moeras veranderde.

Het hield maar niet op met regenen. Steeds weer bleven ze

in het moeras steken. Thidrik was zijn schoenen al verloren en liep blootsvoets verder. Hoewel ze onder de beschutting van de boomkruinen liepen, werden ze zo hard door de regendruppels getroffen dat het pijn deed. De inwoners van de grote stad waaruit ze waren weggevlucht, waren in hun houten huizen goed tegen het noodweer beschermd, maar Thorag had er na zijn ervaringen van de afgelopen dagen toch geen spijt van dat hij het oppidum had verlaten. Integendeel, de gedachte dat hij naar het land van zijn voorvaderen terugkeerde, gaf hem kracht en monterde hem op, al werd zijn vreugde deels weer tenietgedaan door zijn verdriet over Wisars dood.

Uitgeput en hongerig bereikten de vluchtelingen tegen middernacht de grote eik, die in elk geval enige bescherming tegen de regen kon bieden. Toen ze zich tegen de stam hadden laten zakken om wat uit te rusten, had Thorag het rotsblok opgemerkt en was hij op het idee gekomen om hun ketenen te verbreken.

Thorag stond al een tijdlang op de ketting in te hakken en vervloekte zijn idee inmiddels. Op de plek waar de zwaardkling het rotsblok trof was al een inkeping te zien, maar de ijzeren kettingschakel die de edelman als doelwit had uitgekozen gaf geen krimp.

‘Ik splijt nog eerder die rots in tweeën dan dat ik die ketting doorhak,’ hijgde hij.

‘Doorgaan!’ bromde Thidrik alleen maar.

Thorag dacht aan de Romeinse slavenhandelaren die Eiliko hadden opgepakt en aan het amfitheater hadden verkocht, en

zijn woede ontladde zich in een geweldige houw. De zwaardkling brak doormidden en de afgebroken punt vloog door de lucht. Weer vloekte Thorag, maar hij zweeg abrupt toen hij tot zijn verrassing zag dat Thidrik opstond en zijn handen uitspreidde.

‘Het is je gelukt!’ juichte de boer, zijn handen in de lucht stekend. ‘Ik ben vrij!’

‘Laten we zeggen dat je je bewegingsvrijheid hebt teruggekregen,’ zei Thorag, zijn enthousiasme temperend. ‘De ijzeren ringen zitten nog om je polsen, en het gerinkel van de schakels is niet bepaald een geluid dat bij een vrije Cherusk past. Het kan je verraden.’

‘Nu kun je tenminste niet meer meteen zien dat we ontsnapte gevangenen zijn,’ meende Thidrik, terwijl hij zijn zwaard onder zijn gordel vandaan trok. ‘Op je hurken, Donarsoon. Nu zal ik je laten zien hoe je zoiets doet!’

Thorag ging voor het rotsblok door zijn knieën, liet het gebroken Romeinse zwaard vallen en legde zijn handen op dezelfde wijze op de steen als Thidrik kort daarvoor had gedaan. De boer ging vlak bij hem staan, hief met beide handen zijn zwaard op, keek de edelman met een fonkeling in zijn ogen aan en liet de kling omlaag suizen.

Misschien was het die merkwaardige fonkeling in zijn ogen geweest die Thorag een tijd geleden op Thidriks hoeve voor het eerst bij Hasko had gezien. En misschien was het zijn jarenlange ervaring als krijger die hem nu waarschuwde. In elk geval wist hij op het moment dat het zwaard op hem afkwam dat niet de ketting, maar zijn hoofd het doelwit was.

Hij liet zich op zijn zij vallen en wist ternauwernood de houw

te ontwijken die zijn schedel had moeten splijten. De punt van het zwaard miste de ketting en schraapte langs het rotsblok. Thorag rolde weg over de moerassige grond en sprong op.

Thidrik draaide zich naar hem toe en keek hem met een woeste blik vol haat aan, terwijl hij zijn zwaard al voor een nieuwe houw had opgeheven.

‘Wat doe je?’ kreunde de edelman.

‘Dat zie je toch. Ik ga je vermoorden!’

Thidrik sprong naar voren en sloeg nogmaals toe. Thorag hief zijn armen op en spreidde ze, zodat de kling tegen de gespannen ketting aan sloeg.

Toen de boer een stap naar achteren zette, sprong de edelman meteen naar hem toe. Thorag had weliswaar meer ervaring als krijger, maar Thidrik had zijn handen vrij en ook nog eens een zwaard als wapen, wat hem een niet te onderschatten voorsprong gaf in het gevecht. Daarom wilde de edelman hem geen moment op adem laten komen.

Maar Thidrik reageerde snel en stootte het zwaard in de richting van Thorags borst. De blonde reus sprong opzij. De kling scheurde zijn tunica en vloog vlak langs zijn linkerzij.

‘Waarom?’ hijgde Thorag, die vijf passen van zijn opponent vandaan stond en hem afwachtend aankeek.

‘Omdat je een Romeintje bent! Omdat je Hasko hebt gedood!’

‘Ik moest Hasko doden. En ik ben geen vriend van de Romeinen meer.’

‘Hasko’s vergoten bloed schreeuwt om vergelding, om jouw bloed!’

‘Dus het doet er niet toe dat ik jou in de rivier het leven heb

gered toen de brug in brand stond? En dat ik je geholpen heb om uit het amfitheater te vluchten?’

‘Wat ben je voor een lafaard, Thorag, dat je om genade smeekt als een oude hond die afgemaakt moet worden?’ vroeg Thidrik op verachtelijke toon.

‘Ik ben niet bang voor je en ik smeeik je niet om genade. Ik probeer je alleen duidelijk te maken dat we er niets mee opschieten om tegen elkaar te vechten. We staan aan dezelfde kant en zijn op elkaar aangewezen!’

‘Ik sta niet aan dezelfde kant als een verdomde Romeinen-vriend!’ schreeuwde Thidrik, terwijl hij naar voren schoot voor een nieuwe aanval.

Weer kon Thorag de slag ontwijken, en de aanvaller raakte door zijn eigen woeste zwaai uit zijn evenwicht en viel op de grond. Thorag sprong boven op hem, precies op het moment dat Thidrik zich wilde oprichten. De boer viel weer achterover en de edelman ging boven op hem zitten, terwijl hij hem tegen de grond drukte. Thorag maakte zijn ketting korter door die met beide handen vast te grijpen en drukte die tegen Thidriks keel. Hij had zijn knie stevig op Thidriks rechterbovenarm geplaatst, zodat de boer zijn zwaard niet kon pakken.

‘Hoe vaak moet ik je nog vertellen dat ik geen vriend van de Romeinen meer ben?’ riep Thorag geagiteerd. ‘Heeft de haat je oren verstopt of je hersenen aangetast?’

‘Je wordt niet... van de ene op de andere dag... van een vriend van de Romeinen... een vijand van de Romeinen...’ bracht Thidrik, die bijna geen adem kreeg, hikkend uit.

‘Nee, waarschijnlijk niet. Maar op zeker moment besef je aan welke kant je echt staat. Ik wist het misschien al op het

moment dat die landvoogd met zijn kromme poten me met de zweep liet afranselen. Maar vandaag was ik er in elk geval vast van overtuigd, toen ik Eiliko zag sterven.’

‘Hoe moet... ik weten of je... de waarheid spreekt?’

‘Heeft onze vlucht je dat niet duidelijk gemaakt?’

Thidrik antwoordde door opeens met kracht overeind te schieten, en daarop had Thorag niet gerekend. De Donarsoon verloor zijn evenwicht, viel van Thidrik af en rolde door de modder, totdat hij met zijn hoofd tegen een boomstam aan knalde. Hij schudde de versuffing door de klap van zich af en wilde zich aan de boom optrekken. Maar hij moest die meteen weer loslaten, want opeens zag hij het zwaard op zijn handen af suizen. Terwijl Thidriks zwaard het hout van de stam spleet, viel Thorag opnieuw in de modder.

‘Ik geloof je niet!’ zei Thidrik driftig, de kling uit de kromme beukenstam trekkend. ‘Onze vlucht verliep mij iets te gemakkelijk.’

Hij was nog niet uitgesproken of hij stormde met opgeheven zwaard op Thorag af. In plaats van opzij te stappen wierp de belaagde edelman zich naar voren, zich zo diep mogelijk bukkend. Hij botste tegen Thidriks benen aan en bracht de boer zo ten val, terwijl het zwaard door de lucht kliefde. Thidrik sloeg tegen de grond en verloor zijn wapen. Hij rekte zich uit om het weer te grijpen, maar Thorag wist de zware man in bedwang te houden. Met elkaar worstelend rolden ze door de modder en merkten te laat dat ze in een dal waren beland.

Opeens bevonden ze zich tot hun borst in de moerassige drek. Thorag trappelde met zijn benen, maar kon geen vaste grond onder zijn voeten vinden. Een moeras, schoot het door

hem heen. Hij liet zijn tegenstander los en strekte zijn armen recht voor zich uit, voor zover zijn boeien dat toelieten, zoals hij dat van Wisar had geleerd.

Elke hevige beweging vermijdend zocht Thorag voorzichtig met zijn voeten naar vaste grond. Een paar keer trof hij even een stevige bodem. Hij kon niet blijven staan, maar het was voldoende om hem een stukje verder naar een veiliger plek te brengen. Achter zich hoorde hij Thidrik vertwijfeld om hulp roepen. De boer leek niet zoveel geluk te hebben als hij. Maar hij kon zich nu niet meer om hem bekommeren. Hij kon niet twee levens tegelijkertijd redden.

Uiteindelijk kon de Donarzoon, die helemaal onder de modder zat, zich optrekken aan een manshoge boomwortel die uit het moeras stak, en toen had hij weer vaste grond onder de voeten. Hij nam niet meer dan een paar momenten om op adem te komen en keek rond of hij Thidrik zag. De boer was al tot zijn kin weggezonken en riep niet langer om hulp. Hij leek zich verzoend te hebben met zijn dood.

Thorag sprong op en brak een lange tak van een berk af. Hij liep voorzichtig zo ver het moeras in dat hij nog net vaste grond onder zijn voeten voelde. Hij stak de tak in Thidriks richting naar voren en riep: ‘Pak hem dan, Thidrik! Ik trek je eruit!’

Het kostte de boer de nodige moeite om zelfs maar één arm uit het moeras te trekken. Het stinkende moeraswater reikte al tot aan zijn mond op het moment dat hij het puntje van de tak met zijn hand beetgreep. Thorag trok te hard aan de tak, zodat Thidriks hand er vanaf gleed.

‘Nog eens!’ riep Thorag, terwijl hij de tak zo ver mogelijk naar voren stak.